

PERSBERICHT

Almelo, 2 juli 2025

'Democratisch tekort dreigt'**Regionale samenwerking in Twente moet transparanter****Rekenkamers presenteren gezamenlijk onderzoek**

De gezamenlijke rekenkamers van de Twentse gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Rijssen-Holten, Oldenzaal, Tubbergen en Twenterand presenteren de resultaten van hun onderzoek naar de organisatie en legitimiteit van de regionale samenwerking in Twente.

Onderzoeksvraag

Met het oog op de toenemende samenwerking tussen gemeenten in Twente, is onderzocht in hoeverre gemeenteraden binnen deze samenwerkingsvormen daadwerkelijk in staat zijn hun kaderstellende en controlerende rol effectief te vervullen — en of er daarbij sprake is van een risico op een tekortschietende invloed van de gemeenteraden. De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

‘Wat zijn bij de diverse samenwerkingsvormen in Twente de daadwerkelijk geboden mogelijkheden voor gemeenteraden om de kaderstellende en controlerende rol op adequate wijze in te vullen (zijn er risico’s voor een democratisch tekort)?’

Samenwerking in Twente: veel en complex

Het rapport, dat de samenwerkingsverbanden van deze 13 van de 14 Twentse gemeenten in kaart brengt, laat zien dat Twente een logische schaal vormt voor samenwerking. Maar liefst 87 verschillende samenwerkingen tussen tenminste 3 Twentse gemeenten zijn in kaart gebracht. Het streven om de bestuurlijke drukte (het bord spaghetti) dat bestond bij samenwerking in de Regio Twente te verminderen, is daarmee niet geslaagd. “Het bord spaghetti bestaat nog steeds,” zei een van de geïnterviewde bestuurders hierover.

Bevindingen: beperkte grip en zicht

De belangrijkste bevindingen uit het onderzoek zijn:

- De samenwerking in Twente is sinds de ontvlechting van Regio Twente niet afgenomen, maar wel vaker en meer informeel van aard geworden, wat de grip van gemeenteraden bemoeilijkt.
- Raadsleden hebben beperkt zicht op en invloed binnen de vele samenwerkingsverbanden.

- De informatievoorziening over en verantwoording van informele samenwerkingen is onvoldoende geborgd.
- Er is een risico op een 'democratisch tekort': inwoners en raden krijgen onvoldoende mogelijkheden om bij te sturen.

Aanbevelingen: versterk de democratische legitimiteit

Er zijn mogelijkheden om de samenwerking en het zicht op de samenwerking te verbeteren. De gezamenlijke rekenkamers doen vooral aanbevelingen om de democratische legitimiteit van de samenwerkingen te versterken:

- Verbeter de informatievoorziening en verantwoording naar raden.
- Laat de colleges van burgemeester en wethouders daar een actieve rol bij spelen.
- Vergroot de zichtbaarheid van informele samenwerkingsverbanden.
- Organiseer structurele betrokkenheid van raadsleden.
- Borg de inhoudelijke focus en slagkracht, zonder bestuurlijke drukte verder te vergroten.

Handvatten voor de gemeenteraden

Met dit rapport geven de gezamenlijke Twentse rekenkamers gemeenteraden handvatten om hun kaderstellende en controlerende rol binnen de regionale samenwerking krachtiger in te vullen.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie)

Dit onderzoek is namens de deelnemende gemeenten begeleid door een commissie bestaande uit de voorzitters van de rekenkamers van (gemeenten vermelden)

Voor meer info kunt u contact opnemen met:

Louis Rings; voorzitter samenwerkende Twentse rekenkamers, tel. 06-81176266).

(De heer Rings is voorzitter van de rekenkamer Hengelo en is vanaf 1-4-2025 tevens voorzitter van de samenwerkende Twentse rekenkamers; per genoemde datum heeft hij het stokje overgenomen van de heer Mastwijk, voorzitter van de rekenkamer Almelo).